

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μ. ΤΕΤΑΡΤΗ 24 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Το δοκίμιο αναφέρεται στον διάλογο. Αρχικά, εξηγεί ότι θα πρέπει να διεξάγεται ανάμεσα σε συνομιλητές ίδιου επιπέδου, καθώς σε διαφορετική περίπτωση δεν θα ακουστεί η αλήθεια είτε από φόβο είτε από κολακεία προς τον ανώτερο. Συνεχίζει επισημαίνοντας ότι στη σημερινή εποχή πραγματοποιείται μεγάλος αριθμός συζητήσεων χωρίς όμως ουσία, κυρίως για να προπαγανδίσουν ιδέες και να καλλιεργήσουν κλίμα διαφωνίας. Συσχετίζει τον διάλογο με την αθλοπαιδιά ως χώρο προστριβών υπογραμμίζοντας όμως τη διαφορά τους, ότι στην πρώτη περίπτωση πρόκειται για μέσο αμοιβαίας εύρεσης της αλήθειας και όχι σκοπό. Καταλήγει ότι πλέον οι συνομιλητές μεταξύ τους δεν ακούν ο ένας τον άλλον, όμως είναι αισιόδοξος για την εξελικτική πορεία του ανθρώπου και του διαλόγου ως τρόπου να ξεπεραστεί η μοναξιά μας.

B1. 1. Λ

2. Σ

3. Σ

4. Σ

5. Λ

B2. α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με σύγκριση-αντίθεση. Συγκρίνει τον διάλογο με αθλοπαιδιά θεωρώντας τα πεδία διαμάχης, αλλά εξηγεί ότι το πρώτο είναι μέσο αμοιβαίας εύρεσης της αλήθειας. Με τον συγκεκριμένο τρόπο ανάπτυξης ο συγγραφέας καταφέρνει να καταστήσει σαφέστερο τον ρόλο του διαλόγου.

β. Πρόκειται για στοχαστικό δοκίμιο. Ως προς τη δομή, είναι συνειρμική καθώς πρόκειται για ελεύθερη πραγμάτευση του θέματος (διάλογος) και περιήγηση στον χώρο των ιδεών. Γίνεται

χρήση μεταφορικής γλώσσας με σχήματα λόγου, λογοτεχνικότητα και καλαίσθητη διατύπωση (π.χ. «Όταν ο ένας κρατάει στο χέρι του τον κεραυνό κι ο άλλος βρίσκεται όρθιος, ελάχιστος σαν υπόδικος μπροστά στο βάθρο της εξουσίας...», «Δέσμιος της εξουσίας του»). Τέλος, σκοπός του συγγραφέα είναι η ανάπτυξη προβληματισμού αλλά και η αφύπνιση της φαντασίας, της ευαισθητοποίησης του δέκτη καθώς και η τέρψη του.

B3. α. Η διπλή τελεία χρησιμοποιείται ως επεξήγηση του προηγούμενου νοήματος. Η διπλή παύλα χρησιμοποιείται για να δηλωθεί το σχόλιο του συγγραφέα.

β. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί α' ενικό πρόσωπο για να δηλώσει μια προσωπική του θέση. Παράλληλα, προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα στο κείμενο.

γ. Μία αναφορική πρόταση που συναντάμε στην παράγραφο είναι «που μας έχει προταθεί ο διάλογος». Ο ρόλος της είναι να εξηγήσει τη λέξη άθλημα την οποία προσδιορίζει.

B4. α.

- I. γίνονται για λόγους διακοσμητικούς, ασήμαντους, αργόσχολους
- II. έχουν σκοπό να προβάλουν επιδεικτικά οι ομιλητές
- III. χωρίς καμιά διάθεση να αποσαφηνιστούν
- IV. παρά που αμβλύνουν το διάχυτο κλίμα της διαφωνίας
- V. αδυναμία να συμφωνήσει

β. λόγους → λογικός
φαίνονται → φανερός
έχουν → σχετικός
ατέλεια → τελειομανής
μέσο → μεσαίος

Γ. επικοινωνιακό πλαίσιο: Πρόκειται για δοκίμιο, οπότε το ύφος είναι σοβαρό, ενώ το κείμενο διαθέτει τίτλο.

«Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ»

Πρόλογος: Η επικοινωνία είναι μια ανθρώπινη καθημερινή ανάγκη. Καθώς ο άνθρωπος πλάστηκε για να μην είναι μόνος του, ασταμάτητα

αναζητεί την επικοινωνία με τους συνανθρώπους του. Ο διάλογος και το μέσο του, η γλώσσα, αποτελούν το μεγάλο πλεονέκτημα του ανθρώπου και τη βάση αυτής της επικοινωνίας, καθώς είναι αναγκαίος για τη βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσα από τη συνεργασία, αλλά και την ανταλλαγή απόψεων για διάφορα θέματα επιδρώντας θετικά στην οικογένεια, την εκπαίδευση αλλά και τις επιστήμες.

Α' ζητούμενο: Συμβολή του διαλόγου

1. στην οικογένεια

- εξασφαλίζει την ομαλή, αλλά και γόνιμη συμβίωση των μελών της μέσα σ' αυτήν ως μέσο επικοινωνίας
- ευνοεί την ομαλή κοινωνικοποίηση των νέων
- λειτουργεί ως παράγοντας άρσης του χάσματος των γενεών, αφού καλλιεργεί κλίμα αλληλοσεβασμού, συνεργασίας για την επίλυση των κοινών προβλημάτων και αλληλοκατανόησης
- μεταφέρονται εμπειρίες ζωής, παραδόσεις και αξίες από γενιά σε γενιά
- οι γονείς λειτουργούν ως υγιή πρότυπα που προσπαθούν να επιχειρηματολογήσουν τις απόψεις τους στα παιδιά τους χωρίς να τους τις επιβάλλουν

2. στην εκπαίδευση

- περιορίζει το δασκαλοκεντρισμό και καθιστά ουσιαστικότερη την επικοινωνία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων.
- βοηθά στην ολόπλευρη εξέταση των ζητημάτων της παιδείας
- ενισχύει τον γόνιμο προβληματισμό, την ανάπτυξη κριτικής για το σύγχρονο κοινωνικό και πολιτικό γίνεσθαι και τη διαμόρφωση δημοκρατικής συνείδησης
- οδηγεί στη δημιουργική αφομοίωση των γνώσεων και διευρύνει τους γνωστικούς ορίζοντες

3. στην επιστήμη

- ο διάλογος μεταξύ των επιστημόνων οδηγεί στην επιστημονική πρόοδο, γιατί ανταλλάσσουν απόψεις και διασταυρώνουν τις γνώσεις τους σχετικά με το αντικείμενο της ενασχόλησής τους
- αποφεύγεται η πνευματική μονομέρεια εξαιτίας της μεγάλης επιστημονικής εξειδίκευσης και συνειδητοποιεί κάθε επιστήμονας την κοινωνική του ευθύνη

- ευαισθητοποιείται το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο για τους στόχους και τις εφαρμογές των επιμέρους επιστημών

Β' ζητούμενο: τρεις προϋποθέσεις για τη διεξαγωγή επικοινωνιακού διαλόγου

- Σαφής γνώση του αντικειμένου της συζήτησης, αλλά και ευρύτερη πνευματική καλλιέργεια ώστε να εξασφαλίζεται η αλληλουχία των απόψεων και η δυνατότητα πειθούς
- Ελευθερία της έκφρασης και απρόσκοπτη διακίνηση των ιδεών, καθώς είναι αναγκαίο οι διαλεγόμενοι να αντιμετωπίζονται ισότιμα και να εκφράζουν αδέσμευτα όσα πρεσβεύουν, με παράλληλο σεβασμό στην προσωπικότητα και στις απόψεις του άλλου.
- Διατήρηση της ηρεμίας, της αυτοκυριαρχίας και της σύνεσης ακόμα και όταν παρουσιάζονται θέσεις αντίθετες προς τις υπάρχουσες, ενώ παράλληλα πρέπει να γίνονται αποδεκτά τα λάθη του ομιλητή και μην εκλαμβάνεται η ορθότητα της άλλης όψης ως αμφισβήτηση της αξιοπρέπειάς του. Με αυτόν τον τρόπο καταρρίπτεται ο εγωισμός και δεν μετατρέπεται ο διάλογος σε προσωπική αναμέτρηση. Ο διάλογος, ακόμα, θα πρέπει να είναι απαλλαγμένος από την αυθεντία και να απουσιάζει η μισαλλοδοξία, η εμπάθεια, η ισχυρογνωμοσύνη, η λεκτική βία και οι προκαταλήψεις που λειτουργούν αρνητικά και παρεμποδίζουν την ομαλή λειτουργία του διαλόγου.

Επίλογος: Ο διάλογος, τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο αποτελεί τον βασικότερο παράγοντα της αρμονικής συνύπαρξης ατόμων και λαών, επιτυγχάνει την κοινωνική ισορροπία και πρόοδο, προωθεί τη σκέψη, συντελεί στην ολοκλήρωση του ατόμου. Ο διάλογος είναι έννοια πολυκύμαντη όπως η κοινωνία που τον χρησιμοποιεί. Με τον πολυδιάστατο ρόλο του και τη μεγάλη σημασία του στοχεύει και αναπτύσσει όλους τους τομείς της ζωής.